

Τηλεοπτικός Δημοσιογραφικός Λόγος

Ενότητα 7: Ο παρουσιαστής ειδήσεων της Ελληνικής
τηλεόρασης

Περικλής Πολίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ
Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

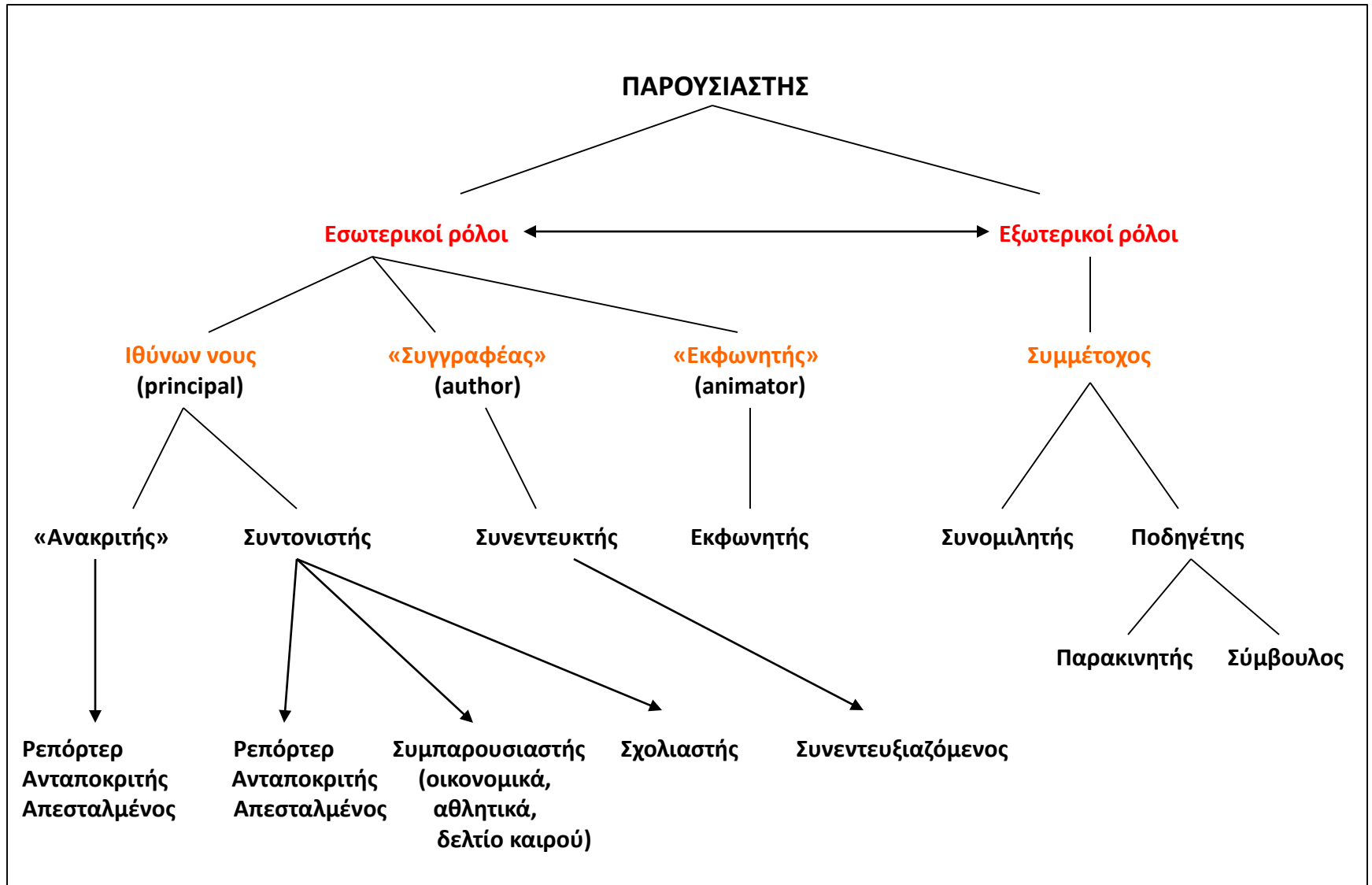
Ο ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

(1980-2010)

Εισαγωγικά (1)

- Ο παρουσιαστής ενός σύγχρονου τηλεοπτικού δελτίου εγγυητής της συνοχής των μερών του
- Anchorman: ο άνθρωπος-άγκυρα
- «Ο παρουσιαστής ουσιαστικά ενσαρκώνει μόνος του το τηλεοπτικό δελτίο: **μετωνυμικά το τηλεοπτικό δελτίο είναι αυτός ο ίδιος**» (Coulomb-Gully, 1995. *Les informations télévisées*)
- Ο μηχανισμός του δελτίου και οι παράγοντές του
 - α. ο **παρουσιαστής**
 - β. οι **συμμέτοχοι** (συμπαρουσιαστές, ρεπόρτερ, ανταποκριτές, προσκεκλημένοι, κ.λπ.)
 - γ. το **στούντιο**

Εικόνα 1: Ο παρουσιαστής και οι ρόλοι του

Εισαγωγικά (2)

- Ervin Goffman. *Frame Analysis* (1974)
 - ☞ Τριμερές σχήμα ρόλων του ομιλητή-πομπού
 - ιθύνων νους (principal)
 - “συγγραφέας” (author)
 - “εκφωνητής” (animator)
- Εφαρμογή του σχήματος στον Τύπο (A. Bell) και την τηλεόραση (R. Scollon)
- M. Montgomery. *The Discourse of Broadcast News* (2007)
 - Υποείδη του τηλεοπτικού δελτίου
 - ρεπορτάζ → ιθύνων νους
 - παρουσίαση του ρεπορτάζ → εκφωνητής
 - ειδησεογραφική συνέντευξη → “συγγραφέας”

Εισαγωγικά (3)

- P. Viallon. *L'analyse du discours de la télévision* (1996)

Η σημασία της **απρόσκοπτης εκφοράς του λόγου** ως εγγυητή της ενότητας και της εντέλειας του τηλεοπτικού δελτίου

«Στην τηλεόραση ο ‘φυσικός’ χαρακτήρας της εκφοράς του λόγου μπορεί να τρωθεί από το πιο ασήμαντο περιστατικό: ένα ρεπορτάζ που έχει αναγγελθεί και δεν καταφθάνει στο κανάλι, ένα λάθος στην επιλογή των θεμάτων...

Και τότε, οι στερεότυπες εκφράσεις, οι δισταγμοί, οι επαναλήψεις –οτιδήποτε συνιστά την ιδιαιτερότητα του προφορικού λόγου– κάνουν και πάλι την εμφάνισή τους»

1.1 Ο παρουσιαστής-εκφωνητής (1)

Η μακροδομή του τηλεοπτικού δελτίου
(Hartley [1982] *Understanding News*)

- **Πλαισίωση** (framing)
Παρουσίαση των τίτλων των ειδήσεων
- **Εστίαση** (focusing)
Τεκμηρίωση και επεξεργασία των ειδήσεων με τα ρεπορτάζ
- **Πραγμάτωση** (realizing)
Οι αποδεικτικοί πόροι (φωτογραφίες, βίντεο, μαρτυρίες, κ.ά.)
- **Κλείσιμο** (closing)
Η προτιμώμενη ερμηνεία των γεγονότων

1.1 Ο παρουσιαστής-εκφωνητής (2)

- Ο ρόλος του παρουσιαστή-εκφωνητή συνδέεται με την πρώτη λειτουργία (**πλαisiώση**), που είναι πάντως προαιρετική, και εν μέρει με τη δεύτερη (**εστίαση**), γιατί ο ίδιος, υπεύθυνος καθώς είναι για την αλλαγή των θεμάτων και των επιπέδων ανάλυσής τους, διαβάζει πάντοτε, από τη συσκευή τηλεανάγνωσης, τις εισαγωγές των ρεπορτάζ.

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (1)

- Οι τίτλοι είτε λειτουργούν ως προαναγγελία του δελτίου είτε αποτελούν μέρος της εισαγωγής του ενώ σπανιότερα επαναλαμβάνονται στο μέσο ή πριν από το τέλος του –προφανώς, για όσους «**τώρα άνοιξαν τους δέκτες τους**»
- Η ανάγνωσή τους μπορεί να φιλμάρεται από την κάμερα ή να συνοδεύει σχετικές εικόνες και βίντεο που προβάλλονται παράλληλα

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (2)

- Ως προς την προφορική τους πραγμάτωση διακρίνονται δύο στιλ εκφοράς των τίτλων:
 - ☞ η «**προσεκτική**», πληροφοριακή ανάγνωση και
 - ☞ η **ρητορική**, εντυπωσιοθηρική ανάγνωση (της υψηλής **έντασης**, του γρήγορου **τέμπο**, των σκόπιμων **παρατονισμών** και της παρεκκλίνουσας από τη νόρμα **προσωδίας**)
- Η διάκριση αυτή είναι εμπνευσμένη από την αντίθεση '**προσεκτικό ύφος**' (careful style) vs. '**πρόχειρο ύφος**' (casual style) που πρότεινε ο William Labov στην κλασική του μελέτη για την κοινωνική διαστρωμάτωση της αγγλικής της Νέας Υόρκης, προκειμένου να αντιδιαστείλει το τυπικό γλωσσικό ύφος, αυτό των επίσημων περιστάσεων, από το ανεπίσημο, καθημερινό, αυθόρμητο ύφος.

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (3)

- Η πορεία της ελληνικής τηλεόρασης, από τη μονοκρατορία της κρατικής τη δεκαετία του '80 ('παλαιο-τηλεόραση') μέχρι τον θρίαμβο της ιδιωτικής την επόμενη δεκαετία ('νεο-τηλεόραση') και τη νέα μεταξύ τους ισορροπία της πρώτης δεκαετίας του αιώνα μας, είναι συνυφασμένη με τη μετάβαση:

α. από τους **ενσωματωμένους** στο δελτίο τίτλους στους **αυτοδύναμους** τίτλους

–ένα 'παρακείμενο' (paratexte) με αυτοαναφορική και διαφημιστική λειτουργία, που τελαλεί την ύλη των «ειδήσεων» (τρέιλερ) ή προτάσσεται του εναρκτήριου χαιρετισμού στο κατώφλι του δελτίου,

β. από τίτλους **αντιπροσωπευτικούς** ολόκληρου του περιεχομένου του δελτίου σε **επιλογές** τίτλων που υποδηλώνουν ιεράρχηση και αξιολόγηση των ειδήσεων,

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (4)

γ. από τους συντακτικά **αυτοτελείς** (ονοματικούς ή ρηματικούς) τίτλους στους **δίπτυχους** ή **τρίπτυχους** τίτλους (πρβλ. το ζεύγος «τίτλος-υπότιτλος» του Τύπου)

δ. από τους **πληροφοριακούς** τίτλους, που εξασφαλίζουν τη συνοχή με τις επερχόμενες ειδήσεις και τα ρεπορτάζ, στους **τίτλους-άγκιστρα** της προσοχής του τηλεθεατή,

ε. από τους αμιγώς **γλωσσικούς** τίτλους στους **πολυτροπικούς** τίτλους (τους συνεργατικούς με την εικόνα και τη μουσική),

στ. από την **απρόσωπη** στην **προσωποποιημένη** ανάγνωση των τίτλων

(1) ΕΡΤ 1983

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ-ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Καλησπέρα σας. Οι σκληρότερες συγκρούσεις των δύο τελευταίων ετών στη Βηρυτό, η συνεχιζόμενη απουσία από το πολιτικό προσκήνιο του σοβιετικού ηγέτη Γιούρι Αντρόποφ <u>ΚΑΙ</u> η επιστροφή των κατοίκων στα μεγάλα αστικά κέντρα είναι τα κυριότερα σημεία <u>ΤΟΥ</u> αποψινού μας δελτίου.</p> <p>(ΕΡΤ, Δεκέμβριος 1983)</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Μετωπική λήψη-κοντινό πλάνο του εκφωνητή2. Βίντεο αρχείου (από τη Βηρυτό;). Ένοπλος στρατιώτης ρυθμίζει την κίνηση των αυτοκινήτων σε δρόμο της πόλης.3. Φωτογραφία του Γιούρι Αντρόποφ4. Βίντεο αρχείου: τυπικό πλάνο κίνησης αυτοκινήτων σε εθνική οδό.

Πίνακας 1: Δελτίο ειδήσεων και τίτλοι (παράδειγμα)

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ-ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Πριν κλείσουμε, να επαναλάβουμε τις σημαντικότερες ειδήσεις του αποψινού μας δελτίου.</p> <p>ΣΟΚ ΑΠΟ ΤΗ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΗΣ ΙΝΤΙΡΑ ΓΚΑΝΤΙ</p> <p>ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΤΕΛΟΡ ΜΕ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ</p> <p>7 ΝΕΚΡΟΙ ΣΤΗ ΧΙΛΗ</p> <p>ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΠΟΠΙΕΛΟΥΣΚΟ</p> <p>Κυρίες και κύριοι, εδώ τελειώσαμε. Καλό σας βράδυ.</p> <p>(ΕΡΤ, Οκτώβριος 1984)</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Μετωπική λήψη-μεσαίο πλάνο της εκφωνήτριας2. Διαδοχικές κάρτες με τους εκφωνούμενους τίτλους γραμμένους με κεφαλαία3. Αποχαιρετισμός από την εκφωνήτρια-μακρινό πλάνο του γραφείου με τους δύο εκφωνητές του δελτίου

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (5)

- Τυπικά δείγματα **φωνολογικά προσεκτικής** και, στη δεύτερη περίπτωση, ιδιαίτερα **αργής (20'')** ανάγνωσης πληροφοριακών τίτλων
- **Τηλεγραφική γλώσσα**
- **Ουδετερότητα εκφοράς**
- **Εμφατικός τονισμός γραμματικών λέξεων (και, του)**

(3) MEGA 1992

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ-ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Καλησπέρα σας και Χρόνια Πολλά. Απόψε στα <i>Γεγονότα των 8.30'</i>.</p> <ul style="list-style-type: none">-Διαστάσεις επιδημίας παίρνουν οι ιώσεις που χτυπούν τα παιδιά. Αδιαχώρητο σήμερα στο Νοσοκομείο Παίδων. <i>Συμβουλές των γιατρών.</i>-Τι αύξηση θα πάρουν και σε πόσες δόσεις οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι του Δημοσίου. <i>Κι ένα αποκλειστικό ρεπορτάζ για τις αμοιβές των δικαστικών.</i>-Για εν ψυχρώ δολοφονία <i>μιλούν οι γονείς</i> των δύο ερωτευμένων που σκοτώθηκαν στην επιχείρηση της Αστυνομίας στην Πάφο. <i>Εξηγήσεις ζητούν</i> και τα πολιτικά κόμματα.-Με σικέ αγώνες ποδοσφαίρου περνούσαν τα ναρκωτικά στις φυλακές Αλικαρνασσού. Πώς παγιδεύτηκε ο εγκέφαλος της σπείρας.-Οικογενειακή τραγωδία στη Νάουσα. 18χρονος σκότωσε κατά λάθος τη 15χρονη εξαδέρφη του με κυνηγετική караμπίνα.-Πού θα ψηφίσουν οι ετεροδημότες στις ευρωεκλογές. <i>Αποκλειστικές δηλώσεις Τσοχατζόπουλου.</i> <p>Απόψε στα <i>Γεγονότα των 8.30'</i> από το «Μεγάλο Κανάλι». (MEGA, Δεκέμβριος 1992)</p>	<p>Μετωπική λήψη-κοντινό πλάνο του εκφωνητή</p>

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (6)

- Το (3) είναι **αντιπροσωπευτικό παράδειγμα τρέιλερ** του κεντρικού δελτίου του MEGA από τα πρώτα χρόνια της ιδιωτικής τηλεόρασης
- Ο παρουσιαστής-αστέρας
 - ☞ καταλαμβάνει όλη την οθόνη,
 - ☞ εκφωνεί μια σειρά δίπτυχων τίτλων οι οποίοι αναγγέλλουν την ατζέντα του δελτίου και υποδεικνύουν τις μορφές τεκμηρίωσης
- **Ανατροπή της παραδοσιακής ιεράρχησης των ειδήσεων** (από το πολιτικό στο ανθρώπινο)
- **Αυξημένος αριθμός ρητορικών τίτλων**

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (7)

- Η προσωποποιημένη ανάγνωση υπογραμμίζεται από
 - ☞ ένα χαρακτηριστικό **στακάτο** της εκφοράς και
 - ☞ εξίσου χαρακτηριστικές **φωνολογικές παρεκκλίσεις** από τη νόρμα της πρότυπης προφορικής ποικιλίας
(π.χ. *συνταξιούχοι* /siɔɔksiuoχοι/ αντί /sindaksiúχοι/ [**απερρινοποίηση**], στην Πάφο /stiβáfo/ αντί /stin ráfo/ [**ηχηροποίηση**])

(4) MEGA 1995

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ-ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>-Ο Ανδρέας Παπανδρέου ξεσπά από τη Θεσσαλονίκη κατά των επικριτών του και ανοίγει τα χαρτιά του για το ρόλο της συζύγου του.</p> <p>-Ακόμη. Ο πρωθυπουργός αφήνει ακάλυπτο το Σημίτη και στέλνει μήνυμα στον Πάγκαλο.</p> <p>-Νέα έκρηξη Γιαννόπουλου κατά Χυτήρη και Τσοχατζόπουλου.</p> <p>(MEGA, Σεπτέμβριος 1995)</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Μετωπική λήψη-μεσαίο πλάνο του Ανδρέα Παπανδρέου από συνέντευξη Τύπου (απόσπασμα δήλωσής του)2. Μακρινό πλάνο του Ανδρέα Παπανδρέου από την ίδια συνέντευξη (απόσπασμα δήλωσής του)3. Πλάγια λήψη-κοντινό πλάνο του Γιαννόπουλου (δηλώσεις σε ρεπόρτερ του καναλιού)

Πίνακας 4: Δελτίο ειδήσεων και τίτλοι (παράδειγμα)

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (8)

- Σε τρέιλερ του ίδιου καναλιού (4), μετά από τρία χρόνια, η ρητορική εκφορά του λόγου δεν έχει αλλάξει· **έχουν αλλάξει τα μερίδια λόγου και εικόνας:**

τα διαδοχικά αποσπάσματα των ρεπορτάζ του δελτίου κυριαρχούν πάνω στη φωνή του εκφωνητή-αφηγητή (voice-over).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ-ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Καλησπέρα σας από την Αίθουσα Σύνταξης.</p> <ul style="list-style-type: none">-Ετοιμάζουμε ρεπορτάζ με τις σημαντικές αποφάσεις που ελήφθησαν στην αποψινή ΚΡΙσιμη σύσκεψη πρωθυπουργού και υπουργού Παιδείας για τις καταλήψεις στα σχολεία.-Σας λέμε Μια από αυτές: παράταση της σχολικής περιόδου για ΚΑθε μέρα κατάληψης.-Επίσης, θα σας δείξουμε τι έγινε στη θυελλώδη συνέλευση μαθητών-καταληψιών 150 σχολείων.-Ακόμη έχουμε ρεπορτάζ για τη γιαγιά των εβδομήντα χρόνων που σήκωσε τις καταθέσεις της, για να γλιτώσει τη φορολογία των τόκων, κι έπεσε θύμα τσαντάκηδων.-Την πολύνεκρη κακοκαιρία, που έχει χτυπήσει πολλές ευρωπαϊκές χώρες.-Τον Κωσταντίνο Μητσοτάκη, που δηλώνει δεινός ταβλαδόρος και που τρέμουν οι συνεργάτες του όταν σηκώνει το δεξί του ώμο.-Ακόμα. Θέλετε να μάθετε πόσα δισεκατομμύρια μας έχει στοιχίσει η κρίση στον Κόλπο;-Και κάτι πολύ σημαντικό. Ότι η κυβέρνηση απΕσυρε απόψε από το αντιτρομοκρατικό νομοσχέδιο την απαγόρευση δημοσίευσης προκηρύξεων τρομοκρατών; <p>Αυτά κι Άλλα πολλά στα Νέα του ANT1 στις 8.30'.</p> <p>(ANT1, Δεκέμβριος 1990)</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Μετωπική λήψη-κοντινό πλάνο του εκφωνητή2. Η εκφορά της λέξης «Μια» συνοδεύεται από ανάλογη χειρονομία του αριστερού δείκτη του εκφωνητή.3. Η εκφορά της φράσης «Και κάτι πολύ σημαντικό» συνοδεύεται από δεικτική χειρονομία του αριστερού χεριού του εκφωνητή.

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (9)

- Ο ANT1, το άλλο μεγάλο κανάλι της πρώτης ιδιωτικής τηλεόρασης, **αυξάνει την προστιθέμενη αξία των τίτλων**
- Διακρίνουμε στο (5):
- **αυτοαναφορές** (*ετοιμάζουμε, σας λέμε, θα σας δείξουμε*), που δείχνουν με το εγκλειστικό α' πληθυντικό (*inclusive we*) την κατασκευαστική όψη των ειδήσεων αλλά και την εσωτερική εικόνα μιας καλοκουρδισμένης ορχήστρας, της Σύνταξης,
- **αποστροφές** προς τους τηλεθεατές (*β' πληθυντικό, ερωτήσεις οιονεί ρητορικές*),

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (10)

- αφθονία αξιολογικών επιθέτων (θυελλώδη συνέλευση, δεινός ταβλαδόρος, κ.λπ.),
- επιρρηματικά προσθήκης (και, ακόμη, επίσης), που συνέχουν το μικροκείμενο των τίτλων,
- αρκετές περιπτώσεις «επαγγελματικού» εμφατικού τονισμού, αλλά και
- δεικτικές χειρονομίες, που διπλασιάζουν τα γλωσσικά σημεία λέξεων-κλειδιών.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΡΙΑ-ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Κυρίες και κύριοι, καλησπέρα σας. Απόψε στα <i>Νέα του ANT1</i> στις 8.30'.</p> <ul style="list-style-type: none">-Οξύτατη επίθεση βουλευτή του ΠΑΣΟΚ στη Δικαιοσύνη. Ποιους δικαστές έβαλε στο στόχαστρο.-Ο Μητσοτάκης ξεσπαθώνει για το θέμα της ΑΓΕΤ. «Έκλεισε η μαύρη σελίδα», Δήλωσε.-Αναλυτικοί πίνακες για τις βάσεις στις Εισαγωγικές Εξετάσεις για τα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ. Σε ποιες δέσμες θα ανέβουν και σε ποιες θα πέσουν. Σε ποια δέσμη θα έχουμε άνοδο-ρεκόρ.-Η κάμερα του ANT1 αποτύπωσε καρέ καρέ τις συλλήψεις Αλβανών λαθρομεταναστών στις διόδους που χρησιμοποιούν. Ο Χρήστος Σεφερλής σ' ένα οδοιπορικό στα σύνορα της Κακαβιάς μαζί με τις περιπόλους του στρατού. Απελάσεις τώρα ΚΑΙ από τα νησιά.-Ο Μπερίσα τραβά κι άλλο το σκοινί. Συνεχίζει να προκαλεί. Απάντησε στην Αθήνα λέγοντας ότι Όσα υποστηρίζει η χώρα μας είναι ανόητα.-Διπλωματικός πυρετός στην Αθήνα. Άναψε το τηλέφωνο του πρωθυπουργού. Σκληρή επίθεση από το Μητσοτάκη.-Ακόμη. Θανατώνουν σκυλιά άνευ λόγου και αιτίας στην Κοζάνη. Ένα ρεπορτάζ που θα συζητηθεί.-Αυξήσεις-φωτιά στα δίδακτρα των ιδιωτικών σχολείων και των φροντιστηρίων.-Ποιοι και για ποιο λόγο κινδυνεύουν να μπουν φυλακή από την Εφορία.-Επίσης, σκληρές απείρου κάλλους στο Αεροδρόμιο. Πολύωρες καθυστερήσεις, χάθηκαν αποσκευές. Δεν έφταναν όλα τ' άλλα, χάλασε κι ο κλιματισμός.-Γιατί σκότωσε ένας 19χρονος τον ταξιτζή στο Αργίνο.-Ανήσυχη η ηγεσία της Αστυνομίας και το υπουργείο Δημόσιας Τάξης για τα κρούσματα εκβιαστών αστυνομικών.-Πόσο καιρό περιμένε ένας πατέρας το Μητσοτάκη, για να βαφτίσει το παιδί του.-Και. Αρχίζουν τα ματς. Πώς θα παίξουν αύριο οι ομάδες της Α' Εθνικής. <p>Αυτά κι άλλα πολλά, κυρίες και κύριοι, στα <i>Νέα του ANT1</i> στις 8.30'.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Μετωπική λήψη-κοντινό πλάνο της εκφωνήτριας2. Βίντεο αρχείου και εικόνες ρεπορτάζ που αντιστοιχούν στους εκφωνούμενους τίτλους ειδήσεων3. Μετωπική λήψη-κοντινό πλάνο της εκφωνήτριας

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ-ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Οι περίπολοι του στρατού χτενίζουν ακόμη και τα πιο δύσβατα μονοπάτια της Κακαβιάς. Συλλήψεις μπροστά στην κάμερα.</p> <p>-Προκαλεί πάλι ο Μπερίσα.</p> <p>-Νταχάου σκυλιών στην Κοζάνη. Σκοτώνουν τα αδέσποτα σε πρέσα για σκουπίδια.</p> <p>-Άνοδος-ρεκόρ στις βάσεις της Α' δέσμης.</p> <p>-Παίρνουν φωτΙΑ τα δίδακτρα.</p> <p>-19χρονος ο δολοφόνος του ταξιτζή στο Αγρίνιο (ANT1, Αύγουστος 1994)</p>	<p>4. Βίντεο αρχείου και εικόνες ρεπορτάζ που αντιστοιχούν στους εκφωνούμενους τίτλους ειδήσεων</p>

Πίνακας 6: Δελτίο ειδήσεων και τίτλοι (παράδειγμα)

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (11)

- Το δεύτερο παράδειγμα (δίπτυχων) τίτλων του ANT1 (6) είναι διπλό:
- το πρώτο μέρος είναι ένα διεξοδικό τρέιλερ των ειδήσεων –ίσως του συνόλου τους– με τα ίδια γλωσσικά και ρητορικά γνωρίσματα αλλά με αυξημένο τον ρόλο της εικόνας ενώ
- το δεύτερο μέρος είναι η αρχή του κεντρικού δελτίου.
- Εδώ είναι αξιοσημείωτη:
- η προβολή των πιο **αρνητικών θεμάτων**,
- η υψηλή **ένταση της φωνής** του εκφωνητή και
- η επίταση της **δραματοποίησης** ανάμεσα σε ζεύγη τίτλων που αναφέρονται στο ίδιο συμβάν

(π.χ. *Θανατώνουν σκυλιά άνευ λόγου και αιτίας στην Κοζάνη. Ένα ρεπορτάζ που θα συζητηθεί > **Νταχάου σκυλιών στην Κοζάνη. Σκοτώνουν τα αδέσποτα σε πρέσα για σκουπίδια***).

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (12)

- Ο ανταγωνισμός μεταξύ των ιδιωτικών καναλιών για πρωτοτυπία και σαγήνευση του κοινού οδηγεί σε καινούργιες, **τεμαχισμένες τιτλικές δομές**:

στο (7), ανάμεσα στο σήμα του σταθμού και εκείνο του δελτίου, διαβάζονται με στεντόρεια φωνή μόνο τρεις τίτλοι ειδήσεων του αστυνομικού δελτίου, πριν από τη διαβεβαίωση του παρουσιαστή ότι «*τώρα αρχίζουν τα Νέα του ANT1*» ενώ

(7) ANT1 1991

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ-ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p><i>(Ρολόι που δείχνει 9 το βράδυ, σήμα του σταθμού)</i></p> <ul style="list-style-type: none">-Τζιπ-πύρινο φέρετρο για δυο αδέρφια στην καρδιά της Αθήνας-Καταστηματάρχης σκότωσε τσιγγάνο που πήγε να τον ληστέψει-Οι μεγαλέμποροι των ναρκωτικών στον Έβρο <p>Αμέσως τώρα αρχίζουν τα Νέα του ANT1</p> <p><i>(Σήμα του δελτίου ειδήσεων)</i></p> <p>(ANT1, Οκτώβριος 1991)</p>	<p>Μετωπική λήψη-κοντινό πλάνο του εκφωνητή</p>

Πίνακας 7: Δελτίο ειδήσεων και τίτλοι (παράδειγμα)

1.1.1 Οι τίτλοι ειδήσεων και η ανάγνωσή τους (13)

στο (8) επιστρατεύεται ένα καινούργιο επικοινωνιακό τέχνασμα, η προσωρινή **ματαίωση της προσδοκίας** που δημιουργούν στον τηλεθεατή οι δύο πρώτοι δελεαστικοί τίτλοι και η στροφή σε άλλον τίτλο με τον οποίο αρχίζει το δελτίο («Να ξεκινήσουμε όμως, κυρίες και κύριοι, το δελτίο μας...»).

Η στροφή του λόγου συνοδεύεται και από σκηνοθετική στροφή: μετωπική λήψη και κοντινό πλάνο του παρουσιαστή από άλλη κάμερα.

- Έχουμε περάσει οριστικά από τον παρουσιαστή του δελτίου στο δελτίο του παρουσιαστή.

1.1.2 Οι ειδήσεις και η ανάγνωσή τους (1)

- Ο παρουσιαστής-εκφωνητής συμμετέχει ως γνωστόν και στην ανάγνωση των ειδήσεων, των προλόγων των ρεπορτάζ.
- Κατά τη δεκαετία του 1980, την τελευταία δεκαετία της ελληνικής παλαιο-τηλεόρασης, οι περισσότερες ειδήσεις συμπεριλαμβάνουν και το ρεπορτάζ σε ενιαίο κείμενο το οποίο φυσικά διαβάζεται ολόκληρο από τον εκφωνητή/την εκφωνήτρια. Η φωνή του εκφωνητή είναι η φωνή όλου του δελτίου ειδήσεων.

1.1.2 Οι ειδήσεις και η ανάγνωσή τους (2)

- Με την έλευση της ιδιωτικής τηλεόρασης **το ρεπορτάζ αυτονομείται** και ο εκφωνητής αναλαμβάνει:

α. το προλόγισμα των ρεπορτάζ (πάντοτε)

β. την εισαγωγή της ενότητας των αθλητικών ειδήσεων (συχνά)

γ. την εισαγωγή του δελτίου καιρού (συχνά)

Τα τρία πρώτα παραδείγματα (φόντοι, αυτοχειρία και απόπειρες δολοφονίας) απεικονίζουν την εξέλιξη του ρόλου του παρουσιαστή ως αναγνώστη ειδήσεων.

1.1.2 Οι ειδήσεις και η ανάγνωσή τους (3)

- Το (9) είναι μια λιτή είδηση χωρίς ευδιάκριτα ίχνη ρεπορτάζ, **παρόμοια με ανακοίνωση της Αστυνομίας**, που διαβάζει από χειρόγραφο η εκφωνήτρια του δελτίου της EPT2.
- Τα άλλα δύο παραδείγματα, που προέρχονται από το ίδιο ιδιωτικό κανάλι (STAR), από το δεύτερο μισό της δεκαετίας του '90, φανερώνουν την **προοδευτική υποχώρηση του ρόλου του μετωπικού εκφωνητή**.

Στο (10), αμέσως μετά την πρώτη πρόταση, χάνεται από την οθόνη το πρόσωπο του εκφωνητή, που συνεχίζει να αφηγείται από το παρασκήνιο το τραγικό συμβάν, ενώ παρελαύνουν **εικόνες-ενδείκτες** από ένα δυνάμει ρεπορτάζ.

Στο (11) το διεξοδικό ρεπορτάζ προετοιμάζεται, χωρίς να γεφυρώνεται, από έναν **πρόλογο-άγκιστρο που συνοψίζει τη βασική πληροφορία του συμβάντος**.

Αυτή η δίπτυχη δομή **«έκθεση συμβάντος > τεκμηρίωση της έκθεσης»** εξακολουθεί, με μικρές παραλλαγές, να αποτελεί και σήμερα τη **βασική δομική μονάδα του τηλεοπτικού δελτίου**.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΡΙΑ-ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Ένοπλη σύγκρουση μεταξύ δύο οικογενειών τσιγγάνων με ένα νεκρό και έξι τραυματίες έγινε στις εννιά και μισή το πρωί σε καταυλισμό τσιγγάνων στο Μαυρομάτι της Θήβας. Αιτία της σύγκρουσης ήταν η απαγωγή της 19χρονης τσιγγάνας Γεωργίας Πανοπούλου από το δεινό / τον δεκαεξάχρονο ομόφυλό της Διονύση Βούλγαρη. Πρωταγωνιστές της ένοπλης σύγκρουσης ήταν ο πατέρας της Πανοπούλου και ο αδελφός του Βούλγαρη. Με τους πρώτους πυροβολισμούς έπεσε νεκρός ο Σάββας Πανόπουλος, εννέα χρόνων, αδελφός της Γεωργίας. Στη συνέχεια τραυματίστηκαν η μητέρα της και πέντε ακόμα αδέρφια της. (EPT2, Σεπτέμβριος 1983)</p>	<p>Μετωπική λήψη-μεσαίο πλάνο της εκφωνήτριας (Η ανάγνωση της είδησης γίνεται από χειρόγραφο)</p>

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ-ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Μια κασέτα-ημερολόγιο ρίχνει φως στο άγριο μακελειό που έγινε χθες στην Καλλιθέα. Όλα δείχνουν ότι το ερωτικό πάθος όπλισε το χέρι του βορειοηπειρώτη ο οποίος ξεκλήρισε την οικογένεια της ερωμένης του ενώ στη συνέχεια έδωσε τέλος στη ζωή του. Τώρα η Παναγιώτα Αναγνώστη, η γυναίκα που στάθηκε η αιτία για τραγωδία, δίνει μάχη για να κρατηθεί στη ζωή στο Γενικό Κρατικό της Νίκαιας. Οι αστυνομικοί βρήκαν μια κασέτα στην οποία ο δράστης ακούγεται να λέει ότι η οικογένεια της ερωμένης του τον πίεζε ασφυχτικά, για να του αποσπάσει χρήματα, κι έτσι σιγά σιγά το πάθος του για την Αναγνώστη μετατράπηκε σε ολέθρια σχέση.</p> <p>(STAR, Μάρτιος 1999)</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Μετωπική λήψη-κοντινό πλάνο του εκφωνητή2. Εικόνες συγκεντρωμένου πλήθους έξω από το σπίτι όπου εκτυλίχθηκε η ερωτική τραγωδία3. Φωτογραφία-πορτρέτο της Παναγιώτας Αναγνώστη με τον σύζυγό της σε νεαρή ηλικία4. Άλλη μια παρόμοια φωτογραφία-πορτρέτο της Παναγιώτας Αναγνώστη με τον σύζυγό της5. Φωτογραφία της Αναγνώστη με τον σύζυγό της σε μέση ηλικία6. Φωτογραφία της κόρης του ζεύγους Αναγνώστη που αγκαλιάζει τον πατέρα της

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ-ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Συγκλονισμένη είναι η κοινή γνώμη της Θεσσαλονίκης μετά την αποκάλυψη ότι μία νεαρή μητέρα αποπειράθηκε να δηλητηριάσει το μόλις δέκα μηνών αγοράκι της ρίχνοντας καυστική ποτάσα στο γάλα του. Το ίδιο επιχείρησε να κάνει και με τα άλλα δύο της παιδιά, υποχώρησε όμως μετά τις ικεσίες τους. Μετά τις προσπάθειες των γιατρών το δεκάμηνο αγοράκι έχει διαφύγει τον κίνδυνο.</p> <p>(Ακολουθεί το ρεπορτάζ) (STAR, Ιούνιος 1995)</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Μετωπική λήψη-κοντινό πλάνο του εκφωνητή 2. Η εκφορά της φράσης «Μετά τις προσπάθειες των γιατρών» συνοδεύεται από δεικτική χειρονομία του δεξιού χεριού του εκφωνητή.

1.1.2 Οι ειδήσεις και η ανάγνωσή τους (4)

- Οι αθλητικές ειδήσεις (μαζί με τα χρηματιστηριακά νέα) και το δελτίο καιρού αποτελούν αυτοδύναμες ενότητες που συντάσσονται από ειδικούς συνεργάτες.
- Ο εκφωνητής του δελτίου συνεργάζεται με τον παρουσιαστή των αθλητικών ειδήσεων άλλοτε **ισότιμα**, όπως στο (2.12), όπου το πληροφοριακό μερίδιο του εκφωνητή συμπληρώνεται από εκτενές ανθρωπολογικό ρεπορτάζ, με πορτρέτα των παικτών μιας ομάδας και δηλώσεις προπονητών, και άλλοτε **ανισότιμα**, όπως στο (2.13), όπου κυριαρχεί το χαρακτηριστικό ρεπορτάζ με τις «**κυριότερες φάσεις**» ποδοσφαιρικών αγώνων του πρωταθλήματος.
- Αν εξαιρέσουμε παιγνιώδη ή συνομιλιακά στοιχεία που αφθονούν την τελευταία δεκαετία και συμπλησιάζουν τους παρουσιαστές με τους αθλητικούς συντάκτες, η **εκφήνηση-γέφυρα προς το αθλητικό ρεπορτάζ αποτελεί πλέον τον κανόνα αυτής της κατηγορίας ειδήσεων.**

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ-ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Θα κλείσουμε το δελτίο μας με αθλητικές ειδήσεις. Τέσσερα αποφασιστικά παιχνίδια δίνουν οι ελληνικές ομάδες <u>ΤΗΝ</u> Τετάρτη το βράδυ για τα Κύπελλα Ευρώπης. Η Σεβίλλη, αντίπαλος του ΠΑΟΚ στο Κύπελλο ΟΥΕΦΑ, έφτασε απόψε στη Θεσσαλονίκη ενώ ο Ηρακλής βρίσκεται από χτες το απόγεμα στην Ισπανία για τον αγώνα με τη Βαλένθια. Εντωμεταξύ, ο Ολυμπιακός αύριο το μεσημέρι θα βρίσκεται στην Αιτώνα για την αναμέτρηση με την αλβανική Φλαμουρτάρι. Έφτασε χτες το απόγεμα στην Αθήνα η αποστολή της Λεχ Πόσναν, όπου το βράδυ της Τετάρτης θα αντιμετωπίσει στο Ολυμπιακό Στάδιο τον Παναθηναϊκό στον επαναληπτικό αγώνα για το Κύπελλο Πρωταθλητριών Ευρώπης (Ακολουθεί ρεπορτάζ) (ANT1, Οκτώβριος 1990)</p>	<p>Μετωπική λήψη-κοντινό πλάνο του εκφωνητή</p>

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΡΙΑ-ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Μεγάλο ενδιαφέρον αποκτά το πρωτάθλημα της Α΄ Εθνικής μετά τις νίκες που σημείωσαν ο Παναθηναϊκός επί της ΑΕΚ και ο Ολυμπιακός επί του Άρη. Τα γκολ που σημειώθηκαν στη 19η αγωνιστική του πρωταθλήματος περιγράφει ο Τέλης Τσιπιανίτης.</p> <p>(MEGA, Φεβρουάριος 1992)</p>	<p>Μετωπική λήψη-κοντινό πλάνο της εκφωνήτριας</p>

1.1.2 Οι ειδήσεις και η ανάγνωσή τους (5)

- Το **δελτίο καιρού**

- ☞ είτε αποτελεί χωριστή ενότητα του δελτίου που αρχίζει απλώς με ένα ιδιαίτερο σήμα ή μια διαφήμιση χορηγού

- ☞ ή εισάγεται λιτά, όπως στο (14).

- ☞ Ωστόσο, η νεο-τηλεόραση κόμισε ένα είδος συνομιλιακού δελτίου καιρού, όπως στο (15), όπου **οι τεχνικές πληροφορίες της μετεωρολογίας συνδυάζονται με πρακτικές συμβουλές** για την αντιμετώπιση των καιρικών φαινομένων.

(14) ANΤ1 1992

Πίνακας 14: Οι ειδήσεις και η ανάγνωση τους (παράδειγμα)

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ-ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Βροχές προβλέπει στη Βόρεια Ελλάδα η Μετεωρολογική Υπηρεσία. Τις λεπτομέρειες μας δίνει η Τζένη Μπαλατσινού.</p> <p>(ΑΝΤ1, Νοέμβριος 1992)</p>	<p>Μετωπική λήψη-κοντινό πλάνο του εκφωνητή</p>

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ-ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ	ΟΠΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
<p>Και να περάσουμε τώρα στον καιρό. Καιρό που ευνοεί το σπίτι και την καλή συντροφιά προβλέπει η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία για την Αττική αύριο Κυριακή. Πάντως, όσοι βγουν έξω με αυτοκίνητο ας προσέξουν, γιατί όπως και χθες οι χαμηλές νεφώσεις και η υψηλή υγρασία περιορίζουν πολύ την ορατότητα ιδιαίτερα στις βόρειες περιοχές της Αττικής.</p> <p>(Ακολουθεί το κυρίως δελτίο καιρού) (MEGA, Δεκέμβριος 1989)</p>	<p>1. Μετωπική λήψη-κοντινό πλάνο του εκφωνητή</p> <p>2. Εικόνες από δορυφόρο και μετεωρολογικοί χάρτες</p>

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (1)

- Στη θεατρική σκηνή του τηλεοπτικού δελτίου ο παρουσιαστής-ιθύνων νους είναι ο **σκηνοθέτης** της.
- Ο ρόλος του αυτός εξυπηρετεί
 - ☞ αφενός τη λειτουργία της **εστίασης** στις λεπτομέρειες της είδησης μέσω του ρεπορτάζ και
 - ☞ αφετέρου τη λειτουργία του **κλεισίματος**, δηλαδή της ολοκλήρωσής της με την ερμηνευτική της επεξεργασία.

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (2)

- Αντίστοιχα, μπορούμε να διακρίνουμε δύο επιμέρους **ρόλους**:
- στον **ρεπόρτερ** απευθύνεται ως οιονεί **ανακριτής**, ως εξεταστής, που ζητά κυρίως διευκρινίσεις ή επιβεβαίωση πληροφοριών
- ενώ ως **συντονιστής** των συνεργατών του δελτίου παρέχει, μέσα από συνομιλιακά πρωτόκολλα ή σύντομες αυτοσχέδιες συνομιλίες, το **δικαίωμα του λόγου**
 - ☞ στους **ανταποκριτές** και τους **απεσταλμένους**, για να μεταδώσουν πληροφορίες από τον τόπο των γεγονότων,
 - ☞ στους **συμπαρουσιαστές**, για να παρουσιάσουν ειδικά θέματα, και
 - ☞ στους **σχολιαστές**, για να καταθέσουν τα σχόλιά τους.

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (3)

α. Ο παρουσιαστής-«ανακριτής»

- Η λειτουργία του παρουσιαστή εδώ είναι **μαιευτική**,
άλλοτε **προσηματικά**,
όταν ο ρεπόρτερ έχει ολοκληρώσει το κείμενό του και απλώς επιδιώκεται να δοθεί η αίσθηση του συνομιλιακού ήθους, και
άλλοτε **γνήσια**,
όταν το ρεπορτάζ είναι σε εξέλιξη και ο παρουσιαστής κατευθύνει με τις ερωτήσεις του τον ρεπόρτερ, ώστε να αποσπάσει τις επιθυμητές πληροφορίες.

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (4)

- Πρόκειται για μια μορφή διάδρασης που μοιάζει με συνέντευξη, έχει όμως ιδιαιτερότητες.

Πρώτον, οι συνομιλητές είναι και οι δύο δημοσιογράφοι αλλά με ιεραρχική ασυμμετρία μεταξύ τους, και

δεύτερον, η δομή της συνομιλίας δεν είναι

ούτε αντιπαραθετική (όπως στις πολιτικές συνεντεύξεις)

ούτε του είδους της εκμυστήρευσης ή ομολογίας (όπως στη συνομιλία γιατρού-ασθενούς ή ανακριτή-ανακρινόμενου)

ούτε, ακόμη, αυτή του σχολικού ελέγχου (όπως στη συνομιλία δασκάλου-μαθητή).

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (5)

- Ο παρουσιαστής-«ανακριτής» υποχρεώνει τον ρεπόρτερ όχι απλώς να προσκομίσει βιαστικά αλλά να **επιλέξει**, να **διασταυρώσει** και να **σταθμίσει** τις πληροφορίες του, παρέχοντας στον τηλεθεατή εγγυήσεις επαγγελματικής τεκμηρίωσης της αλήθειας των γεγονότων

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους»

(6)

(16) Παρουσιαστής (Π) (στο στούντιο): Καλησπέρα σας, κυρίες και κύριοι. Η ελπίδα αρχίζει να εδραιώνεται ότι η φωτιά, αφού κατέστρεψε δάσος, καλλιέργειες και αρκετά σπίτια, πάει τελικά πράγματι να σβήσει. Ο κύριος εχθρός, οι θυελλώδεις Άνεμοι δηλαδή, φαίνεται ότι πέφτουν και θα έχουν χαμηλή ένταση Όλη τη νύχτα, όπως τουλάχιστον προβλέπει η ΕΜΥ. Αύριο είναι μμ/όμως μια λεπτή στιγμή, τουλάχιστον για την ημέρα, γιατί η ΕΜΥ προβλέπει ότι και πάλι οι άνεμοι θα ισχυροποιηθούν, ελπίζω όμ/ελπίζουμε όμως ότι δε θα βρουν εστίες φωτιάς, ώστε να έχουμε και πάλι αναζωπύρωση, όπως είχαμε σήμερα το πρωί. Εε οπωσδήποτε όμως εε από το βράδυ οι άνεμοι και πάλι θα εξασθενίσουν, με σταθερότερο τρόπο αυτή τη φορά. Τώρα, ώσπου να φτάσουμε στο σημείο να είμαστε αισιόδοξοι, χρειάστηκε να περάσουν έντονη συγκίνηση και ανησυχία όσοι πάλευαν να σβήσουν τις φωτιές. Να Παμε στο Διόνυσο, όπου είναι ο Γιώργος Τσίγκας, να μας επιβεβαιώσει/ελπίζουμε ότι θα μας επιβεβαιώσει δηλαδή, ε Ξως αυτή τη στιγμή σας είπαμε και έχουμε πληροφορηθεί. **Γιώργο, καλησπέρα**

Ρεπόρτερ (Ρ) (στον τόπο του συμβάντος): Καλησπέρα σας. Πραγματικά, να το επι/να μη το

επιβεβαιώσουμε εμείς προσωπι/εμείς αλλά να μεταφέρουμε την επιβεβαίωση που πήραμε πριν από

ΤΡια λεπτά ε στην επικοινωνία που είχαμε με το κέντρο επιχειρήσεων της Πυροσβεστικής, το οποίο

δίνει πλέον πλήρη ύφεση. Ωστόσο, να πούμε ότι όσο περνάνε [περνάει η ώρα//

Π: // [εσύ, **Γιώργο, συγγνώμη που σε διακόπτω,**

Ρ: Ναι.

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (7)

Π: εσύ από το περιορισμένο πεδίο που έχεις εε μπορείς να διαπιστώσεις, **με τα ίδια σου τα μάτια**, εε

όσο βλέπεις τελοσπάντων, ότι πράγματι οι φωτιές/εστίες πυρκαγιών δεν υπάρχουν;

P: Αυτό που βλέπουμε εμείς, αυτό που αντικρίζουνε οι τηλεθεατές μέσα απ' το φακό της κάμερας

Π: Πίσω σου

P: πίσω μου είναι πραγματικά ότι δεν υπάρχει εστία αυτή τη στιγμή σεε/δεν υπάρχει [εστία πυρκαγιάς

Π: [εστία στην περιοχή

P: έτσι; Δεν υπάρχει εστία πυρκαγιάς.

Π: εκείνη. Η Πυροσβεστική δίνει όμως βέβαια για το σύνολο της περιοχής, **έτσι δεν είναι;**

P: Πλήρη/ βεβαίως/δίνει πλήρη ύφεση σε όλα τα μέτωπα.

Π: Μάλιστα.

(...)

(ΕΤ1, Ιούλιος 1995)

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (8)

(17) Παρουσιάστρια (στο στούντιο): Να καλησπερίσω τον Κώστα Σαρικά. Κώστα, έχουμε συνέχεια των προκλήσεων κι όσο περνάν οι ώρες όλο και κάτι βγαίνει. Εε χτύπησε ΠΑλι το περιοδικό το οποίο διευθύνει πρώην υπουργός Εξωτερικών των Σκοπίων **ε**;

Ρεπόρτερ (στην αίθουσα Σύνταξης): Ακριβώς.

Οι Σκοπιανοί συνεχίζουν είτε σε επίσημο επίπεδο τις προκλήσεις, όπως χτες στην Αθήνα, είτε σε ανεπίσημο.

Είναι το *Forum*, το περιοδικό του γνωστού κυρίου Σλόμπονταν Τσάσουλε, πρώην υπουργού Εξωτερικών, έχει ένα σκίτσο, δείχνει ένα λύκο που φοράει την ελληνική σημαία και απειλεί να δαγκώσει κάποιον που κρατάει τη σημαία των Σκοπίων και φυσικά πάντα παίζουν ρόλο και οι Αμερικανοί, όπως θέλουν οι Σκοπιανοί, έρχεται ένας Αμερικανός και λέει «Σταματήστε. Θα δώσουμε εμείς τη λύση».

Τέλος πάντων, είναι κάτι που δείχνει //[το κλίμα που επικρατεί στα Σκόπια

Π: //[Αυτές οι προκλήσεις επιβεβαιώνονται ΚΑΙ από τις δημοσκοπήσεις ΚΑΙ από τις δημοτικότητες των ακραίων πολιτικών αρχηγών. Έτσι δεν είναι; **Πες μας** για τις δημοτικότητες εε που είδαν το φως της δημοσιότητας και είναι πράγματι εντυπωσιακό το στοιχείο.

Ρ: Έτσι είναι. (...)

(ALPHA, Απρίλιος 2008)

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (9)

β. Ο παρουσιαστής-συντονιστής

- Όσο πιο ψηλά στην επαγγελματική ιεραρχία (την ιεραρχία της Σύνταξης) βρίσκονται οι συνομιλητές του παρουσιαστή τόσο λιγότερο ηγεμονικός είναι ο ρόλος του απέναντί τους.
- Η παροχή και η ανάκληση του δικαιώματος του λόγου από τον παρουσιαστή –κάποτε και η βίαιη αφαίρεσή του– είναι ταυτόχρονα και ο μηχανισμός συνοχής των πληροφοριακών ενοτήτων του δελτίου που πραγματώνονται από τους συνεργάτες του.

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (10)

- Διακρίνουμε τρεις δημοσιογραφικούς ρόλους-αποδέκτες του δικαιώματος λόγου:
 - ☞ τον (ειδικό) **απεσταλμένο** και τον (μόνιμο) **ανταποκριτή**, που βρίσκονται υψηλότερα στην ιεραρχία από τον ρεπόρτερ,
 - ☞ τον **συμπαρουσιαστή** του δελτίου (κυρίως τον οικονομικό συντάκτη, τον αθλητικό συντάκτη και τον παρουσιαστή του δελτίου καιρού), και
 - ☞ τον **σχολιαστή**, έναν ρόλο που καθιέρωσαν την τελευταία δεκαετία τα «παράθυρα» του τηλεοπτικού δελτίου.

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (11)

β1 Προς τον ρεπόρτερ, τον ανταποκριτή ή τον απεσταλμένο

(18)

Στις **εξωτερικές** μας **ειδήσεις** στη συνέχεια. (EPT 1980)

Και οι κυριότερες εξωτερικές ειδήσεις της ημέρας. (EPT 1983)

Και περνάμε στις εξωτερικές ειδήσεις. (EPT 1983)

Ξανά στις εξωτερικές ειδήσεις. (EPT 1984)

Και να συνεχίσουμε με εξωτερικές ειδήσεις. (EPT 1986)

Και τώρα με συντομία οι κυριότερες ειδήσεις από το διεθνή χώρο. (EPT 1986)

Να δούμε τώρα τι έγινε και στο εξωτερικό. (EPT 1988)

Μια σύντομη ματιά τώρα στις τελευταίες εξωτερικές ειδήσεις. (EPT 1988)

Να περάσουμε λίγο στην διεθνή επικαιρότητα. (EPT 1988)

Και μερικές εξωτερικές ειδήσεις. (EPT 1988)

Στις εξωτερικές μας ειδήσεις τώρα. (ET1 1989)

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (12)

(19)

Οι δυνατότητες ανάπτυξης του ελληνικού τουρισμού είναι το θέμα της τετραήμερης σύσκεψης «Τουρισμός '83», που άρχισε σήμερα στην Αθήνα. Στη σύσκεψη, που διοργανώνει ο ΕΟΤ, παίρνουν μέρος στελέχη του οργανισμού και εκπρόσωποι των επαγγελματιών φορέων του τουρισμού. **Το ρεπορτάζ είναι του Γιάννη Βλαστάρη.** (ΕΡΤ, Μάιος 1983)

Για τη δεύτερη μέρα της επίσημης επίσκεψης του προέδρου της Δημοκρατίας Χρήστου Σαρτζετάκη στο Παρίσι **μάς τηλεφωνεί η απεσταλμένη μας Όλγα Τρέμη.** (ΕΡΤ, Μάιος 1986)

Τα πρώτ' αποτελέσματα των κρίσιμων προεδρικών εκλογών στην Κύπρο άρχισαν να μεταδίδονται αμέσως μετά τις 10 απόψε. **Περισσότερα από τον απεσταλμένο μας στην Κύπρο Γιώργο Τσαλακό.** (ΕΡΤ, Φεβρουάριος 1988)

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (13)

(20)

Παραμονή των προεδρικών εκλογών στις Ηνωμένες Πολιτείες και όλα δείχνουν πως η αυριανή αναμέτρηση θα έχει τα στοιχεία ενός θρίλερ. Οι δημοσκοπήσεις εμφανίζουν τους δύο υποψηφίους να δίνουν μάχη στήθος με στήθος, ενώ οι πλέον διάσημοι αναλυτές σηκώνουν τα χέρια ψηλά και έχουν εγκαταλείψει κάθε προσπάθεια πρόβλεψης του νικητή. **Να συνδεθούμε, λοιπόν, τώρα, μέσω δορυφόρου, με τον απεσταλμένο μας στην Ουάσιγκτον Αλέξη Παπαχελά.**

Αλέξη, καλησπέρα από την Αθήνα. Είσαι ο καλύτερος στα αμερικάνικα. Να ξεκινήσουμε, λοιπόν, με το να μας μεταδώσεις λίγο το χρώμα από την πρωτεύουσα των Ηνωμένων Πολιτειών και με το ποιες είναι οι Πολιτείες-κλειδιά, που θα κρίνουν τελικώς το νικητή, αφού όλοι παραδέχονται ότι θα ζήσουμε ένα ακόμα θρίλερ.

(MEGA, Νοέμβριος 2004)

Πάμε κατευθείαν στην Ουάσιγκτον. Εκεί είναι ο ανταποκριτής μας Αθανάσιος Έλλης.

Θανάση, καλησπέρα από την Αθήνα. Τι γίνεται μ' αυτό το θρίλερ των Αμερικανικών εκλογών; Μπους ή Κέρι; Ποιος φαίνεται να κόβει το νήμα, μια που άρχισε ήδη η ψηφοφορία, νομίζω από τη Φλόριντα, και ποια θα είναι εκείνα τα στοιχεία που θα κρίνουν το αποτέλεσμα;

(ANT1, Νοέμβριος 2004)

Πάμε στον Κώστα τον ε Κλουφέτο στο «Ελευθέριος Βενιζέλος», εκεί όπου από το πρώι έχουμε σημαντικά προβλήματα, έβαλαν μπλόκο σε χιλιάδες εκδρομείς οι απεργοί, Κώστα;

(ALTER, Μάρτιος 2006)

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (14)

β2 Προς τον συμπαραουσιαστή

(21)

Π1: Γιάννη, να δούμε πού στάθηκε σήμερα το δολάριο;

Π2: Πράγματι, υ μετά από μία φοβερή πτώση που / που για πολλούς εε ήταν ίσως εε ένα προμήνυμα για μια νέα μαύρη Δευτέρα, τελικά οι μεγαλύτερες τράπεζες στον κόσμο επενέβησαν απόψε και συνέβαλαν στο να σταθεροποιηθεί κάπως η τιμή του δολαρίου στις διεθνείς χρηματαγορές, όπου το πρωί όπως είπαμε είχε δημιουργηθεί πανικός (...)

(ΕΡΤ, Δεκέμβριος 1987)

Π: Στέφανε, καλησπέρα. Είχαμε έκπληξη στο μπάσκετ σήμερα, έτσι;

Α: Έκπληξη στο μπάσκετ. (...)

(ΑΝΤ1, Οκτώβριος 1991)

Π: Και περνάμε στον καιρό. Εύη;

Μ: Καλησπέρα.

Π: Καλησπέρα. Θα συνεχιστεί η καλοκαιρία;

Μ: Εκτός από την ορατότητα. (...)

(ΑΝΤ1, Οκτώβριος 1991)

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (15)

β3 Προς τον σχολιαστή

(22)

Π: Αναμφίβολα η τελευταία είδηση για τη βενζίνη ήταν **ευχάριστη**. Δεν είναι όμως **ευχάριστη** και (sic) η επόμενη είδηση από τον τροχαίο πόλεμο. (ΕΤ1, Δεκέμβριος 1992)

Π: Τσουχτερό λοιπόν το κρύο στην Αθήνα όπως είπαμε και στην αρχή του δελτίου μας και, παρόλο που οι περισσότεροι Αθηναίοι λείπουν από την πόλη, ταξί δεν βρίσκουμε. **Αλλά ταξί δεν βρίσκουμε και τις άλλες μέρες που είμαστε εδώ. Ο Στέφανος Σιμωτάς προσπάθησε σήμερα να διερευνήσει το γιατί.** (ΕΤ1, Δεκέμβριος 1992)

Π: **Φρίκη! Τι να πει κανείς**, Σωτήρη, και δεν γνωρίζουμε τα κίνητρα της πρωτοφανούς δολοφονίας. Πάμε τώρα να δούμε την κακοκαιρία που σαρώνει την κεντρική Ευρώπη (...)

(MEGA, Μάρτιος 2006)

Π: Τώρα **αυτός ο καβγάς δεν έχει και πολύ μεγάλο νόημα**, γιατί η ακρίβεια δεν έχει ούτε χρώμα ούτε κόμμα όταν κανένας πάει στο σούπερ μάρκετ ή στη λαϊκή δεν σκέφτεται ούτε την κυβέρνηση ούτε την αντιπολίτευση αυτό το οποίο σκέφτεται τι πρόκειται να καταθέσει στο τέλος στο ταμείο και σήμερα είχαμε και μια άλλη εξέλιξη (...)

(MEGA, Μάρτιος 2006)

1.2 Ο παρουσιαστής-«ιθύνων νους» (16)

(23)

Π: Στον κύριο Τράγκα θα πάω για ένα πρώτο σχόλιο.

(...)

Ν' ακούσουμε και τον κ. Τριανταφυλλόπουλο. Κύριε Τριανταφυλλόπουλε.

(ALTER, Ιούνιος 2008)

Π: Μαζί μας, λοιπόν, ο Αλέξης Παπαχελάς. Αλέξη, και την ώρα που μιλάμε ακόμη η λίστα των χωρών που αναγνωρίζουν το νέο κράτος μακραίνει, τι συμβαίνει εδώ λοιπόν;

(ΣΚΑΪ, Φεβρουάριος 2008)

Π: Μαζί μου ο πολιτικός μας αναλυτής Πάσχος Μανδραβέλης. Πάσχο, εδώ συμβαίνουν διάφορα πρωτοφανή πράγματα. Πρώτον, είδαμε τη διακοπή/μάλλον την εμπόδιση της εκδίκασης των ασφαλιστικών μέτρων της ΔΕΗ από τους συνδικαλιστές της ΓΕΝΟΠ, μετά είχαμε κι αυτό το πρωτοφανές ατύχημα σήμερα, με τα τραμ.

(ΣΚΑΪ, Μάρτιος 2008)

1.3 Ο παρουσιαστής-«συγγραφέας» (1)

- Κανονικά ο ρόλος του συγγραφέα (author), σύμφωνα με το μοντέλο Goffman, είναι αυτός του **συντάκτη** των ειδήσεων.
- Επιλέξαμε να αντιστοιχίσουμε τον ρόλο του συγγραφέα σε εκείνον του **συνεντευκτή**, του συγγραφέα, δηλαδή του παρουσιαστή, που **μέσω των ερωτήσεών του προς τον σημαντικό καλεσμένο, συγκατασκευάζει 'στον αέρα' την τηλεοπτική είδηση, χωρίς να εγκαταλείπει ποτέ την αιγίδα του συντονιστή.**

1.3 Ο παρουσιαστής-«συγγραφέας» (2)

(24)

Π: Έχουμε συνδεθεί και καλησπερίζω τον κύριο Κώστα Ζουράρι, τον καθηγητή και τον εκδότη της εφημερίδας *Μακεδονία*. Τι κάνετε, κύριε Ζουράρι; Χθες είχατε πρωταγωνιστικό ρόλο στη συγκέντρωση στο Παλαί ντε Σπορ, είχατε μια ενδιαφέρουσα και εμπρηστική ομιλία. **Πέστε μου κάτι. Γιατί επιτεθήκατε έτσι και μιλήσατε για «ψευδοκράτος των Αθηνών», «μικροολιγαρχικό τεταρτοκομματικό πολιτικό σύστημα» που δεν μπορεί να κάνει πολιτική; Γιατί είσαστε τόσο οξύς;**

(...)

Π: Μάλιστα. **Και εσείς πε/δηλαδή το πιστεύετε; Πιστεύετε/άσχετα δηλαδή με το αν είχατε ένα κείμενο ωραίο, πιστεύετε ότι υπάρχει «ψευδοκράτος των Αθηνών»;**

(...)

Π: **Τι εννοείτε; Πέστε μας εσείς, γιατί δεν είναι εδώ ο κύριος Θεοδωράκης τώρα να ντον ρωτήσω τι εννοεί μ' αυτό.**

(...)

Π: (Ναι. Ωραία) **Για πέστε μου κάτι.** Εννοείτε την κυβέρνηση, δηλαδή. Μιλάτε για την κυβέρνηση. Τότε ε/τότε δεν μιλάμε για ψευδοκράτος, δεν ήταν καλό το κείμενο, κύριε Ζουράρι, γιατί εμείς εδωπέρα που ζούμε στην Αθήνα αισθανθήκαμε και λίγο προσβεβλημένοι.

(...)

Π: Ωραία, φαντάζομαι ότι ήταν έτσι χαριτολόγημα αυτό, ευφυολόγημα.

(...)

(Συνέχεια)

1.3 Ο παρουσιαστής-«συγγραφέας»

(3)

Π: **Επειδή τόχε δέκα χρόνια έπρεπε να το πείτε κι εσείς; (γελώντας).** Εν πάση περιπτώσει εε, κύριε Ζουράρι, είπατε κι άλλα πολλά. Είπατε ότι η Ελλάδα πρέπει να γίνει Μακεδονία. Δεν το κατάλαβα ούτε κι αυτό. **Τι να γίνουμε, Μακεδόνες τώρα; Δηλαδή να μη λεγόμαστε Ελλάδα;** Με μπερδέψατε λίγο πρέπει να σας πω. Μπερδέψατε και τον κύριο Ψωμιάδη, ο οποίος σηκώθηκε κι έφυγε, εκνευρισμένος. Ενώ ήρθε να σας υποστηρίξει, τα μάζεψε κι έφυγε.

(...)

Π: **Γιατί έφυγε ο κύριος Ψωμιάδης, κύριε Ζουράρι;**

(...)

Π: Καλά, μας μπερδεύετε πάντως. Δεν ξέρω βέβαια, είστε ευχαριστημένος από τη συγκέντρωση αλλά αυτά μπορεί και να μπερδεύουνε κιόλας κάποιον, **έτσι;** (Η Ελλάδα να γίνει Μακεδονία και λοιπά;)

(...)

Π: **Και ποιους εννοούσατε όταν λέγατε «χάσκακες»; Δηλαδή αυτοί που χάσκουν; Τι εννοούσατε; Ποιους εννοείτε;**

(...)

Π: Μάλιστα. Κύριε Ζουράρι, σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(ALPHA, Μάρτιος 2008)

1.4 Ο παρουσιαστής-«συνομιλητής» του τηλεοπτικού κοινού (1)

- Ο παρουσιαστής του δελτίου είναι πάνω απ' όλα ο **σύνδεσμος ανάμεσα στην «περίσταση παραγωγής», τη Σύνταξη των ειδήσεων, και την «περίσταση πρόσληψης»,** το (δυνητικό) τηλεοπτικό κοινό (Charaudeau 1994).
- Η **«διπλή άρθρωση» του τηλεοπτικού λόγου,** δηλαδή η πραγμάτωση και η διάχυσή του σε δύο ασύμπτωτους κόσμους, **τον συγκεκριμένο της δημοσιογραφικής κοινότητας και τον ιδεατό των μεταβαλλόμενων ακροατηρίων,** καθίσταται δυνατή με τη διττή διαμεσολάβηση του παρουσιαστή:
 - ☞ αφενός προς την ενδο-ομάδα των ομοτέχνων του και
 - ☞ αφετέρου προς την εξω-ομάδα των ωσει παρόντων τηλεθεατών.

Η εξωστρεφής διαμεσολάβηση τον καθιστά συμμετοχο, ή καλύτερα, προνομιακό συνομιλητή στην «παρακοινωνική σχέση» με το κοινό του.

1.4 Ο παρουσιαστής-«συνομιλητής» του τηλεοπτικού κοινού (2)

α. Συνομιλητής

(25)

Καλησπέρα σας. (EPT2 1982)

Κυρίες και κύριοι, χαίρετε. (EPT2 1983)

Κυρίες και κύριοι, καλησπέρα σας. (EPT2 1985)

Χαίρετε. (EPT2 1986)

Κυρίες, κύριοι, καλησπέρα σας. Το αποψινό μας δελτίο λίγο μεγαλύτερο από κάθε άλλη φορά, λόγω του ότι δεν είχαμε δελτία στις 6 και στις 9. Ας δούμε λοιπόν αναλυτικά το βραδινό μας δελτίο. (EPT2 1986)

Χαίρετε, κυρίες και κύριοι. (EPT2 1987)

(26)

Π: Τρίτη 11 Αυγούστου, **κυρίες και κύριοι**, κι είναι το κεντρικό δελτίο ειδήσεων από το «Μεγάλο Κανάλι».

(MEGA, Αύγουστος 1992)

Π: Δευτέρα σήμερα 31 Ιουλίου. Ο μήνας τελειώνει με τον απόηχο των αποκαλύψεων του STAR Channel για το AIDS στις φυλακές. Ο γιατρός Κριτσέλης περνάει στην αντεπίθεση ενώ οι δημόσιοι υπάλληλοι ανησυχούν για τα σχέδια της κυβέρνησης. Ας δούμε όμως, **κυρίες και κύριοι**, τώρα την επικαιρότητα σε τίτλους.

(STAR, Νοέμβριος 1995)

1.4 Ο παρουσιαστής-«συνομιλητής» του τηλεοπτικού κοινού (3)

(27)

Αυτά γι' απόψε. Κυρίες και κύριοι, νεότερες ειδήσεις όπως πάντα στις 6 το απόγεμα. **Καλή σας νύχτα.** (EPT2 1982)

Κυρίες, κύριοι, εδώ τελειώσαμε. Το επόμενο δελτίο στις 12 τα μεσάνυχτα. **Γεια σας.** (EPT2 1983)

Κυρίες και κύριοι, θα είμαστε και πάλι μαζί στις 12. Καλό σας βράδυ. (EPT2 1985)

Κυρίες και κύριοι, εδώ ολοκληρώθηκε το νυχτερινό μας δελτίο. Νεότερα από την EPT2 στις 6 το απόγεμα. **Καλή σας νύχτα.** (EPT2 1985)

Ευχαριστούμε που μας παρακολουθήσατε. **Καλή σας νύχτα.** (EPT2 1986)

Στις δύο το μεσημέρι, κυρίες και κύριοι, μπορείτε να παρακολουθήσετε το επόμενο δελτίο ειδήσεων. **Καλή σας νύχτα.** (EPT2 1987)

Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστούμε που μας παρακολουθήσατε. Σας αφήνουμε τώρα να δείτε τη συνέχεια της ταινίας. **Από μας, καλό σας βράδυ.** (ET2 1988)

Και με την ενημέρωση του καιρού ολοκληρώθηκε το δελτίο μας. Σας αφήνουμε να παρακολουθήσετε τη συνέχεια της ταινίας. **Καλή σας νύχτα.** (ET2 1989)

1.4 Ο παρουσιαστής-«συνομιλητής» του τηλεοπτικού κοινού (4)

(28)

Π: Κυρίες και κύριοι, είδαμε τα πιο σημαντικά γεγονότα στην Ελλάδα και τον κόσμο ως αυτή την ώρα, που είναι 6.04'. Οι εξελίξεις όμως τρέχουν, οι ρεπόρτερς και οι κάμερες του MEGA τις καταγράφουν και στα Γεγονότα στις 8.30' θα σας ενημερώσουν αναλυτικά ο Νίκος Χατζηνικολάου και η Μαρία Χούκλη. Γεια σας.

(MEGA, Σεπτέμβριος 1992)

Π: Αυτές ήταν οι νυχτερινές ειδήσεις του ANT1, που ετοίμασαν οι δημοσιογράφοι, σκηνοθέτες και οι τεχνικοί του σταθμού μας. Κυρίες και κύριοι, καλή σας νύχτα.

(ANT1, Οκτώβριος 1991)

Π: Εδώ ολοκληρώθηκαν οι νυχτερινές μας ειδήσεις. Ευχαριστούμε που κι απόψε μείνατε κοντά μας, για να μας παρακολουθήσετε, ιδιαίτερα εσάς που οδηγήσατε πολύ προσεχτικά στην επιστροφή. Η καινούργια βδομάδα βρίσκεται στο ξεκίνημά της, οι μίνι διακοπές πήραν τέλος, από σήμερα μας περιμένει όλους πολλή δουλειά. Καλή σας νύχτα.

(ANT1, Μάρτιος 1993)

Π: Αυτές ήταν οι σημαντικότερες ειδήσεις από την Ελλάδα αλλά και τον υπόλοιπο κόσμο μέχρι αυτή την ώρα. Ευχαριστούμε που μείνατε μαζί μας και μας παρακολουθήσατε. Κυρίες, κύριοι, να 'χετε μια πολύ καλή νύχτα.

(ANT1, Απρίλιος 2000)

1.4 Ο παρουσιαστής-«συνομιλητής» του τηλεοπτικού κοινού (5)

(29) Π: Αυτά, φίλες και φίλοι, απ' την επικαιρότητα της ημέρας που **προσπεράσαμε** (sic!). Για τη νίκη της Εθνικής του μπάσκετ δεν είπαμε τίποτα, γι' αυτό δείτε αμέσως τώρα την εκπομπή *STAR Τζάμπολ* με τον Δημήτρη Καρμίρη με όλα τα νέα από το Ευρωμπάσκετ. Ακολουθεί η ταινία «Αποστολή». **Από εμάς, καλό σας βράδυ. Καλό ξημέρωμα.**

(STAR, Ιούνιος 1995)

Π: **Και θα ήμασταν βέβαια ασυγχώρητοι, αν καθυστερούσαμε τις ειδήσεις και δεν προχωρούσαμε αμέσως τη σκυτάλη στη συνέχεια της πολύ καλής ξένης ταινίας. Σας ευχαριστούμε που μέινετε μαζί μας. Καλή σας νύχτα. Καλό ξημέρωμα.**

(STAR, Ιούλιος 1995)

Π1: **Εδώ τελειώσαμε. Σας δώσαμε το στίγμα της επικαιρότητας μέχρι αυτή την ώρα. Και λίγο πριν κλείσουμε να σας υπενθυμίσουμε ότι από αύριο και μέχρι τις 20 Αυγούστου δεν έχουμε δακτύλιο στο κέντρο της Αθήνας. Πάει κι ο δακτύλιος κι η απόφαση.**

Π2: **Αμέσως τώρα παρακολουθήστε την περιπέτεια αμερικανικής παραγωγής Λορέντζο Λάμας «Η τελική αναμέτρηση».**

Π1: **Οι νυχτερινές μας ειδήσεις θα μεταδοθούν τα μεσάνυχτα. Κυρίες και κύριοι, από την Ίνα Ταράντου**

Π2: **και το Θεωρή Δρακάκη**

Π1: **Εις το επανιδείν.**

(STAR, Ιούλιος 1995)

Π2: **Καλό βράδυ.**

1.4 Ο παρουσιαστής-«συνομιλητής» του τηλεοπτικού κοινού (6)

β. Ποδηγέτης

- Ο παρουσιαστής δεν συνομιλεί απλώς με το τηλεοπτικό κοινό, το καθοδηγεί κιόλας.
 - Ο ρόλος αυτός δεν απαντά σε παραδοσιακά δελτία, γιατί δεν συμβιβάζεται με τον πληροφοριακό τους χαρακτήρα.
 - Αποτελεί **συνιστώσα του συνομιλιακού ήθους της νεο-τηλεόρασης** και περιλαμβάνει δύο μορφές:
 - ☞ την **παρακίνηση** του κοινού να μην εγκαταλείψει το δελτίο ειδήσεων και
 - ☞ τη **συμβουλευτική** για ποικίλα θέματα που αναπτύσσονται σ' αυτό.
- Στην πρώτη περίπτωση εξυπηρετείται κυρίως η συνοχή του δελτίου ενώ στη δεύτερη επιδεικνύεται «φιλέταιρο» ήθος.

1.4 Ο παρουσιαστής-«συνομιλητής» του τηλεοπτικού κοινού (7)

β1 παρακινητής

(30)

Π: **Ελάτε να δούμε** όμως τώρα τι ακριβώς καλούνται να εγκρίνουν ή να απορρίψουν σήμερα οι Σέρβοι της Βοσνίας με το δημοψήφισμα. Τι 'ν' αυτό που δεν τους αρέσει στο σχέδιο Βανς-Όουεν. Το ρεπορτάζ που θα δούμε είναι αποκαλυπτικό.

(ANT1, Μάιος 1993)

Π: Κυρίες και κύριοι, **παρακολουθήστε τώρα** μια συνέντευξη-ντοκουμέντο, μια συνέντευξη με τον άνθρωπο που πριν από 19 χρόνια αιματοκύλησε την Κύπρο. Αμετανόητος, κυνικός, ο Μπουλέντ Ετσεβίτ μιλά για τον «Αττίλα». Του απαντά η υφυπουργός Εξωτερικών Βιργινία Τσουδερού.

(ANT1, Ιούλιος 1993)

Π: Και στα *Νέα του ANΤ1* στη συνέχεια. **Μείνετε μαζί μας, για να δείτε:** πώς θα σωθούν όσοι έχουν περιττά κιλά-χάπι διαίτης ανακαλύφθηκε στην Αυστραλία· πόσο καιρό περίμενε το Μητσοτάκη ένας πατέρας στην Κρήτη, για να του βαφτίσει το παιδί· πώς θα παίξουν αύριο οι ομάδες της Α' Εθνικής στην πρεμιέρα του πρωταθλήματος.

(ANT1, Αύγουστος 1994)

Π: Πριν συνεχίσουμε το δελτίο μας, μια ματιά στην ώρα. Όπως βλέπετε κι εσείς είναι παρά 13 λεπτά 9 και το θερμόμετρο έξω από το στούντιό μας στην πλατεία Συντάγματος δείχνει 8 βαθμούς. Πριν περάσουμε στη συνέχεια του δελτίου μας, **ας θυμηθούμε τους τίτλους των κυριοτέρων αποψινών γεγονότων.**

(MEGA, Ιανουάριος 1990)

1.4 Ο παρουσιαστής-«συνομιλητής» του τηλεοπτικού κοινού (8)

β2 σύμβουλος

(31)

Π: (...) Από παρατηρήσεις που έχουν γίνει μέχρι σήμερα –κι
ας σημειωθεί ότι ο ιός «Παρασκευή και 13» δεν είναι ο
μοναδικός που πλήττει τα κομπιούτερς– επισημάνθηκαν τα
εξής: οι οθόνες παγώνουν, καθυστερεί αδικιολόγητα η
επεξεργασία των στοιχείων, νεκρώνει το πληκτρολόγιο ή
εμφανίζεται στην οθόνη μια κουκίδα που τρέχει
ασταμάτητα. **Αν συμβούν όλ' αυτά ή έστω ένα σύμπτωμα
στα κομπιούτερς σας, μην ανησυχήσετε. Μπορεί και να μην
προέρχεται από τον ιό αλλά από κάποιο κακό δικό σας
χειρισμό. (ΕΤ2 1989)**

Σαν επίλογος (1)

- Ανάμεσα στην

παλαιο-τηλεόραση

(του παιδευτικού προσανατολισμού, των «ασύμμετρων» με τους τηλεθεατές διαμεσολαβητών, του διακεκομμένου προγράμματος, των εκπομπών μεγάλης διάρκειας, των «τελετουργικών», κ.λπ.) και

τη νεο-τηλεόραση

(των σκηνικών-σπιτικά ή γραφεία, της αυξημένης πίεσης πάνω στον τηλεθεατή, της ψευδεπίγραφης εγγύτητας, του συνομιλιακού ύφους, της προφορικότητας, της μείξης ενημέρωσης και διασκέδασης, κ.λπ.)

(Casetti & Roger [1990] “De la paléo- à la néo-télévision”)

εξελίχθηκε βαθμιαία ο παρουσιαστής ειδήσεων από **παρουσιαστή-εκφωνητή** (newsreader) σε **παρουσιαστή-σταρ** (anchorman)

Σαν επίλογος (2)

- Οι παρουσιαστές της παλαιο-τηλεόρασης προήλθαν από τη 'δημοσιογραφία πεδίου' ενώ οι παρουσιαστές-βεντέτες από τη 'δημοσιογραφία γραφείου' ή 'καθιστή δημοσιογραφία' (Mouriquand), με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την επιτέλεση του ρόλου τους.
- Οι πρώτοι κέρδισαν την αναγνώριση μέσα στον χρόνο, με βάση της αρχές της έντυπης και της ραδιοφωνικής δημοσιογραφίας.

Οι δεύτεροι εκτοξεύτηκαν σε υψηλότερο επαγγελματικό επίπεδο, εκμεταλλευόμενοι τη δύναμη του Μέσου.

Σαν επίλογος (3)

- Σε αντίθεση με τον παρουσιαστή-εκφωνητή του παρελθόντος,
η αξιοπιστία του παρουσιαστή-σταρ δεν στηρίχθηκε στην υπεροχή του, σε πληροφόρηση και γνώση, έναντι του τηλεοπτικού κοινού.
- Προέκυψε από ένα νέο ‘επικοινωνιακό ήθος’ (Maingueneau), την ικανότητα να σκηνοθετεί:
 - α. *ερωτήσεις ανακριτικού τύπου* (ερωτήσεις επιβεβαίωσης) και
 - β. *τα συναισθήματα των τηλεθεατών*

Σαν επίλογος (4)

- Αυτό φαίνεται από:
 - τους τρόπους **εκφοράς** του λόγου του παρουσιαστή (χρήση προσώπων)
 - π.χ. μορφές προσωπικής ή συλλογικής έκφρασης («εγώ», «εμείς»)
μορφές προσαγόρευσης («εσύ», «εσείς»)
 - τη **γλωσσική ποικιλία** του λόγου του παρουσιαστή
 - α. **εκφωνούμενος λόγος** που ακολουθεί την καθιερωμένη γλωσσική ποικιλία (πρότυπη ποικιλία) vs. εκφωνούμενος λόγος που περιλαμβάνει πολλά στοιχεία προφορικότητας και κοινωνικών διαλέκτων
 - β. **συνομιλιακός λόγος** «προσεγμένος» (σαν γραπτός) vs. συνομιλιακός λόγος «αυθόρμητος» (σαν προφορικός)
 - τη **φωνή** (χροιά, ύψος, ένταση / όγκος, τέμπο κ.ά.) και τις **εκφράσεις του προσώπου** του παρουσιαστή, που αφήνουν να διαφανούν οι αντιδράσεις του απέναντι στα γεγονότα της επικαιρότητας

Σαν επίλογος (5)

- Η έλευση και εδραίωση του παρουσιαστή-σταρ έβαλε σε δοκιμασία τις παραδοσιακές αξίες και πρακτικές της δημοσιογραφίας
- Η στροφή της ειδησεογραφίας στην «προσωποποίηση» επικρίθηκε και συνεχίζει να επικρίνεται για τη
 - ψεύτικη λάμψη της (ο παρουσιαστής ως γοητευτική περσόνα που επισκιάζει τη δημοσιογραφική ικανότητα)
 - την υπερβολική κοινωνική και πολιτική ισχύ των παρουσιαστών
 - τις προκλητικά υψηλές αποδοχές που λαμβάνουν

Σαν επίλογος (6)

- Το μέλλον του παρουσιαστή της νεοτηλεόρασης απειλείται από
 - την αυξανόμενη επιρροή των πρωινών μαγκαζίνο
 - τη ενημέρωση που διαχέεται μέσω Διαδικτύου και κινητής τηλεφωνίας
- Ωστόσο, οι παρουσιαστές παραμένουν από τα πλέον αναγνωρίσιμα πρόσωπα της δημόσιας ζωής

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (1)

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
 - Scollon, R. 1998. *Mediated Discourse as Social Interaction. A Study of News Discourse*. Λονδίνο & Νέα Υόρκη: Longman.
 - Montgomery, M. 2007. *The Discourse of Broadcast News. A Linguistic Approach*. Λονδίνο & Νέα Υόρκη: Routledge.
 - Hartley, J. 1982. *Understanding News*. Λονδίνο: Routledge.
 - Labov, W. 1972. *Language in the Inner City: Studies in the Black English Vernacular*. Φιλαδέλφεια: University of Pennsylvania Press.
 - Charaudeau, P. 1994. “Le contrat de communication de l’information mediatique”, *Le Francais dans le Monde*, ειδ. τεύχος: *Recherches et Applications: “Medias: Faits et Effets”*, 8–19.
 - Casetti, F. & O. Roger. 1990. “De la paleo- a la neo-television”, *Communications* 51, 9–26.
 - Mouriouand, J. 1999. *L’écriture journalistique*, 2η έκδ. (1η έκδ. 1997· “Que sais-je?” 3223). Παρίσι: PUF.
 - Maingueneau, D. 2000. *Analyser les textes de communication*. Παρίσι: Nathan.
 - Viallon, P. 1996. *L’analyse du discours de la television* (“Que sais-je?” 3111). Παρίσι: PUF.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (2)

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
 - Coulomb-Gully, M. 1995. Les informations televisees (“Que sais-je?” 2922). Παρίσι: PUF.
 - Goffman, E. 1974. Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience. Νέα Υόρκη: Harper and Row.
 - Bell, A. 1991. The Language of News Media. Oxford: Blackwell.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Περικλής Πολίτης.
«Τηλεοπτικός δημοσιογραφικός λόγος. Ο παρουσιαστής ειδήσεων της
Ελληνικής τηλεόρασης». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη
δικτυακή διεύθυνση: http://opencourses.auth.gr/eclass_courses.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

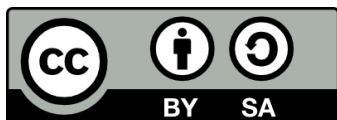
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Γιομελάκης Δημήτριος>
Θεσσαλονίκη, Εαρινό εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

